

Längs med sluttningar ner mot Agntjärn dominerar eken – reservatets karaktärsart. Större sammanhängande ekskogar är värdefulla naturmiljöer. I reservatet finns spår av mänsklig aktivitet sedan bronsåldern.

Gården Gallhålan

Gården Gallhålan kom förmodligen till under medeltiden som en ensamgård, isolerad i en sänka omringat av höga bergssluttningar. Första gången namnet Gallhålan nämns i skrift är i jordeböckerna år 1550. "Gall" betyder "gäll, starkt ljudande" (jämför med gallsrika) och "Hulan" syftar på den "håla" som reservatets sluttningar bildar ner mot Agntjärn.

På 1600-talet ägdes Gallhålan av en änka. Mellan 1669 och början av 1700-talet fanns ingen ägare. Sedan tog Landvetter prästgård över brukandet av gården och socknens fattiga och sjuka fick bostad här. Det var ett hårt liv att bo här. Jorden var dålig och mager. Fattiga människor flyttar hit under 1700- och början av 1800-talet. Efter några år beskrivs de som utfattiga. Från mitten av 1800-talet bor ingen här längre.

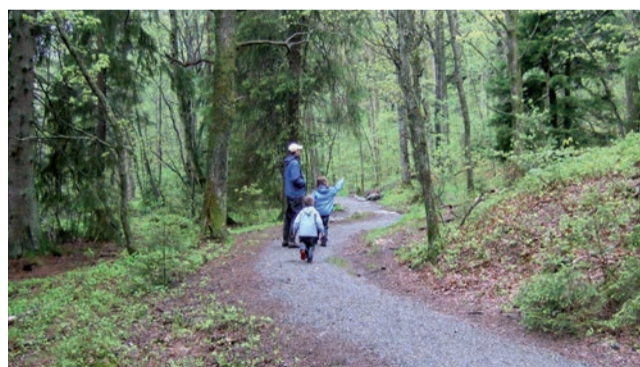
Ett av många rösen i naturreservatet.

Trädens invånare

Tickor är viktiga för naturens kretslopp. De bryter ned (rötter) veden i träden. Fnösktickan på bilden här intill är en så kallad vitrötare. När den bryter ned träet blir veden vit till ljusgul. Tickor underlättar för insekter vars larver lever av veden eller nyttjar veden som boplats. På bilden syns kläckningshål som gnagts av skalbaggar. Även tickorna själva kan tjäna som föda. Det finns till exempel skalbaggar som lever av svampens sporer.

Fnöskticka

Många kan njuta av härliga skogspromenader i Gallhålan.

Värdefullt närströvsområde

Gallhålan utgör en grön oas för de omgivande bostadsområdena. Området nyttjas flitigt av de kringboende för att ta en skogspromenad, en joggingtur eller för att rasta hunden. Friluftslivet var en viktig faktor vid reservatets bildande och är det än idag. Förskolor och skolor i Landvetter nyttjar också området.

Tänk på att hålla hunden kopplad samt att det inte är tillåtet att elda annat än på iordningställda grillplatser. Ridning är tillåten på rid- och gångvägen från Grönhult till Tahult och på ridstigen norr om Agntjärn.

Spår från forna dagar

De äldsta tecknen på mänsklig närvaro är gravar från bronsåldern. Gjorda för 2500 år sedan. Fyra gravar är dokumenterade och de är runda rösen av sten. Dessa kan vara svåra att särskilja från de odlingsrösen som också finns, vilka är bevis på att området har odlats. Ett tränat öga kan också urskilja var odlingsmarkerna låg fast det är skog här idag. Stenplattbroar som ligger över bäckarna där stigarna idag leder fram, har tidigare använts när man brukade åkerytor.

Av gårdstomten syns idag endast fornlämningar i form av låga husgrunder från en enkelstuga, ladugård och två jordstugor.

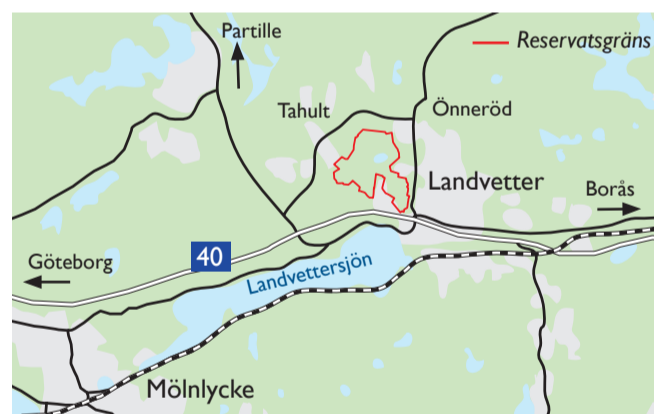
Koleran, en smittsam tarmsjukdom, drabbade Landvetters socken under 1850-talet. Enligt fornminnesregistret finns en berättelse om att en kolerakyrkogård legat väster om tjärnet, vilken dock inte är synlig idag.

Illustration över hur inlandsisen bildade rullstensåsar när den drog sig tillbaka.

Istidslämning

Den så kallade Åsen i norra delen av reservatet är en del av Tahultsdrumlinen. Vid istiden för över 10 000 år sedan bildades denna drumlin, en imponerande ryggsformad moränavlagring med en bergklack

Vägbeskrivning

Med bil: Gallhålan ligger i Landvetter norr om riksväg 40 och nås från flera håll. Från riksväg 40 tar man av vid Landvettermotet, avfart 75, och fortsätter norrut på Härkeshultsvägen.

Med buss: Flera busshållplatser finns i nära anslutning till reservatet. Bussar går till och från Landvetter centrum. På www.vasttrafik.se finns information om busstrafiken.

Ytterligare information:

Härryda kommun
435 80 Mölnlycke
031-724 61 00
harryda.se

Gallhålan naturreservat bildades 1988, utvidgades 2013 och är 91 hektar stort. Syftet med reservatet är att bevara och värda ett värdefullt ädellövskogsområde samt de botaniskt och faunistiskt intressanta naturmiljöer det inrymmer; bevara och tillgängliggöra området för friluftsliv och pedagogisk verksamhet samt bevara och tydliggöra kulturhistoriska värden. Reservatet förvaltas av Härryda kommun.

Produktion: Naturcentrum AB. Andra upplagan 2015.

Teckningar: P. Elfman, N. Forshed, M. Holmer, T. Johannesson & B. Mossberg.

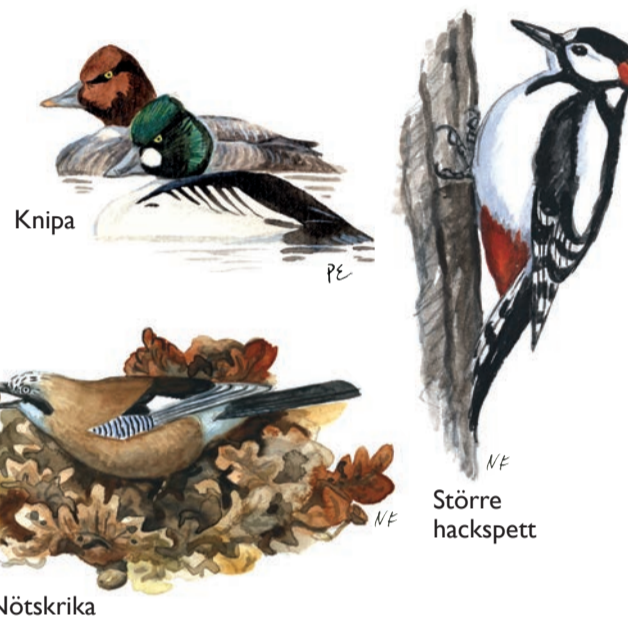
Foton: T. Johannesson, Naturcentrum AB, K. Meyer, Härryda kommun, E. Nevander, E. Sahlin & I. Olsson.

som kärna. När isen drog sig tillbaka avsattes en bottenmorän i isrörelsens riktning, sydväst till nordost.

Fågellivet

På våren och försommaren ljuder fågelsången i Gallhålan. I ekskogen är grönsångare något av en karaktärsart. Sången brukar beskrivas som när man singlar ett mynt på ett glasbord. I skogen hörs också vanligare arter som lövsångare och svarthätta. Även nötskrika häckar i lövskogen. På hösten samlar nötskrikan hasselnötter och ekollon som ska tjäna som vinterproviant. Maten göms på väl valda ställen, så bra att nötskrikan själv ibland glömmet bort var! Om det glömda ollonet ligger på ett gynnsamt ställe kan det gro kommande år.

Till Agntjärn kommer fåglar för att leta mat, i form av undervattensväxter, fisk och insekter. Gräsand, vigg, knipa och storskrake är exempel på arter man kan få se.

Nötskrika

Knipa

Större hackspett

Gallhållans naturreservat

Agntjärn.

Agntjärn

Fem bäckar rinner ut i Agntjärn. Den största är Dammbäcken. Den bäck som passerar Åsens östsluttning kastar sig ner för branten norr om Agntjärn i ett vattenfall. Agnebäcken öster om Agntjärn leder vatten vidare mot Mölndalsån.

I Agntjärn finns både abborre, gädda och mört. På www.harryda.se finns information om fiskekort.

Ekskogens skiftningar

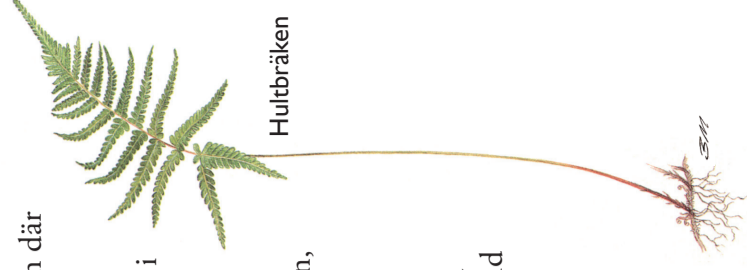
Naturreservatet har bildats för att skydda och bevara ett större sammanhängande ekskogsområde. I sluttningarna norr om Agntjärn växer ek på bergsryggar med mager jordmån. På den torra marken förekommer blåbärris, ängskovall och gräset krustätel. I reservatets västra sluttningar är det frodigare. Här växer ängskskog som är en rikare miljö jämfört med hedekskogen. Förutom ek växer här björk, ask, hassel och rönn. Över hela Gallhålan förekommer gran och tall, spritt i ekskogen.

Gallhållans flora

Tidigt på våren tittar blåsippan fram här och där bland ekens bruna fjolårslöv. Därefter följer vitsipporna som bitvis dominerar hela fältskiktet. Det sirliga gräset bergslok blommar i maj - juli liksom skogsviol.

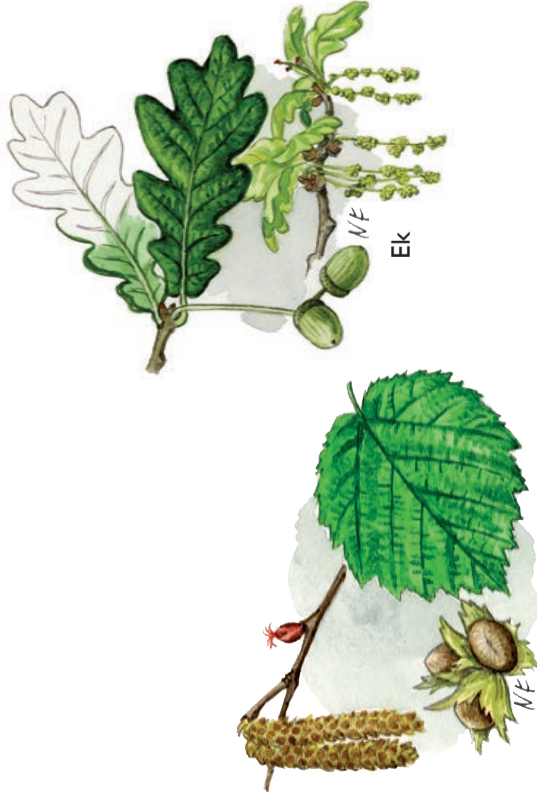
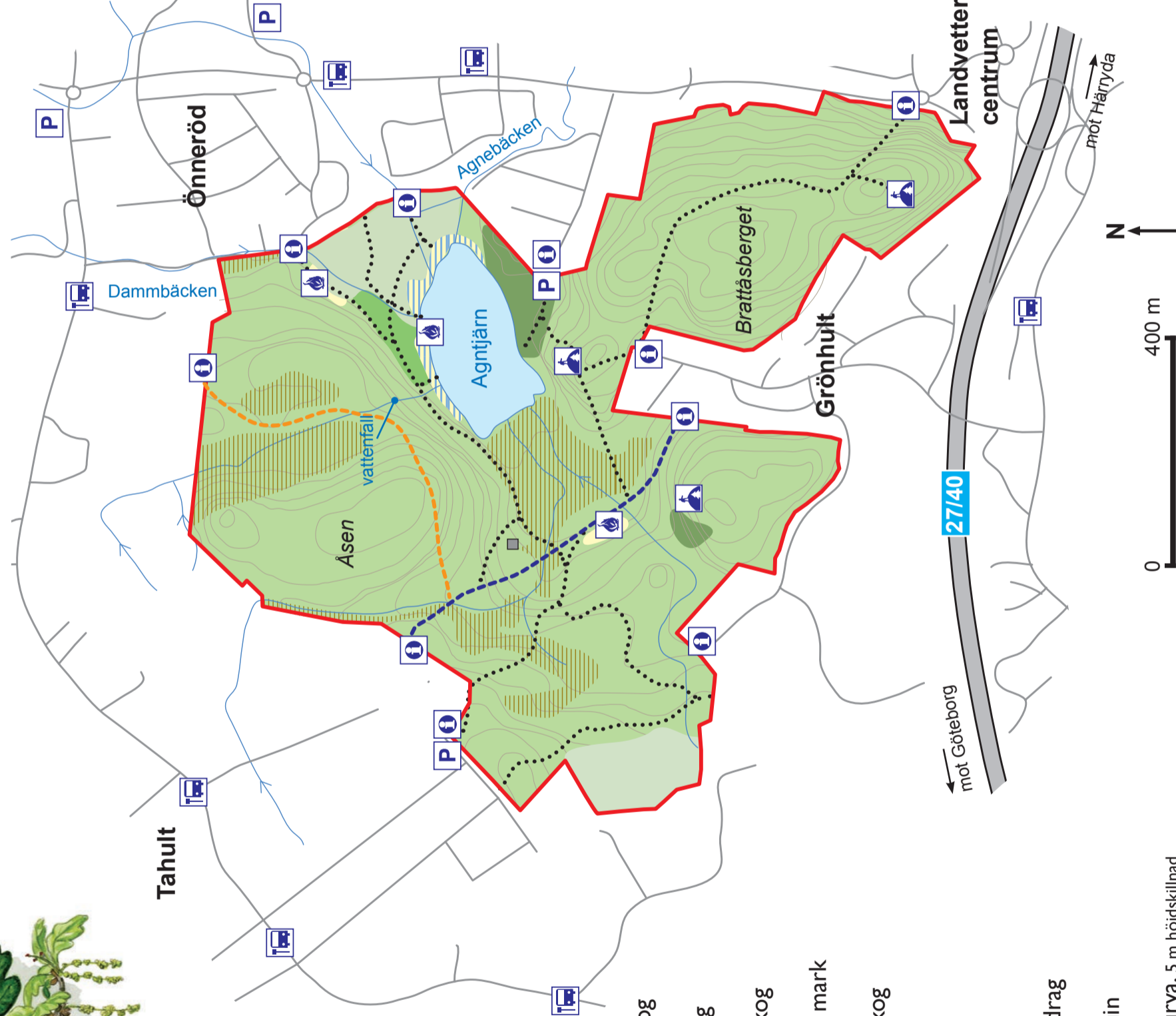
Nerför sluttningarna slingrat sig bäckar ner mot Agntjärn. De små vattendragen kantas av frodig växtlighet som blekbalsamin, skogsbingel, ekorrbär och ormbunken hultbräken. Blekbalsamin är en invandrad växt från Östeuropa som kan bli upp emot en halvmeters hög. När de blekgula blommorna blommat ut bildas en explosiv kapsel som vid beröring sprätter iväg många frön.

Tjårnets stränder domineras av vitmossor. Här växer också klockkljung, vattenklöver, kräklöver och den karaktäristiskt doftande porsen. Ut i tjårnet växer vass, blåsäv och olika starrarter.

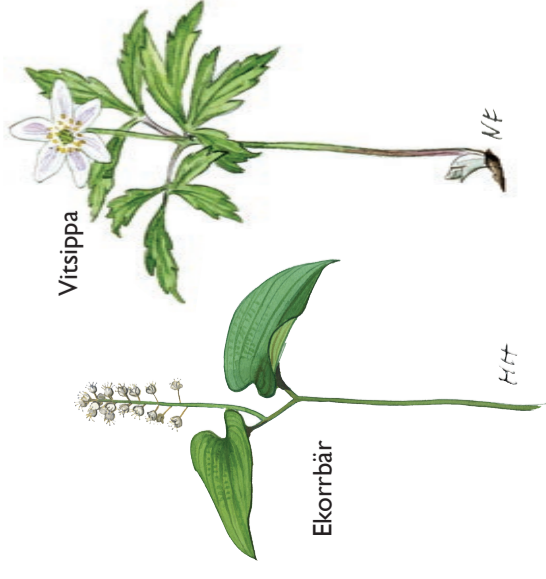
Hultbräken

Porsen

Hassel

Ek

Ekorrbär

Vitsippa

Htt

- Information
- Parkering
- Utsiktsplats
- Grillplats
- Busshållplats
- Reservatsgräns
- Bilväg
- Rid- och gångväg
- Ridstig
- Stig
- Ädellövskog
- Barrskog
- Lövskog
- Blandskog
- Öppen mark
- Sumpskog
- Kärr
- Vatten
- Vattendrag
- Torpruin
- Höjdkurva, 5 m höjdskillnad